

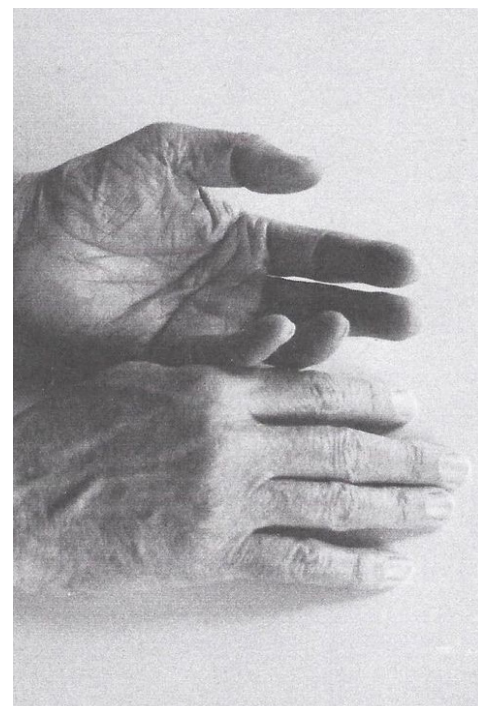
TIDEN SOM MATERIALE

- *Det patinerede blik* -

Side. 01

Spor. 26

Hvordan kan vi tegne arkitektur, der ikke kulminerer i færdigstanden, men tegnes til gradvis forandring frem for løbende udskiftning?

Arkitektur tegnes i dag ofte som et færdigt billede, hvor bygningen kulminerer i det øjeblik, den står klar. Tid betragtes som en efterfølgende påvirkning snarere end som et grundvilkår, og tidens synlige spor opfattes ofte som en forringelse frem for som en fortsættelse.

Dette projekt tager udgangspunkt i arkitektur, der ikke er tegnet til at bære spor. Alligevel opstår sporene uundgåeligt gennem brug, vejr, berøring og gentagelse. Som aftryk, misfarvninger, slid og ophobninger fremstår de ikke som tilfældigheder, men som præcise aflæsninger af, hvordan bygningen anvendes og udsættes for belastning over tid. I dag behandles disse spor ofte som fejl, der skjules, renses eller udskiftes, fordi arkitekturen ikke er forberedt på dem. Dermed mister bygningen evnen til at fortælle om sin egen tid.

Arkitektur er dog ikke altid blevet tegnet med færdigstanden som ideal. I mange ældre arkitektoniske tegninger var patina, slid og aldring indlejret i tegningsmaterialet som en del af

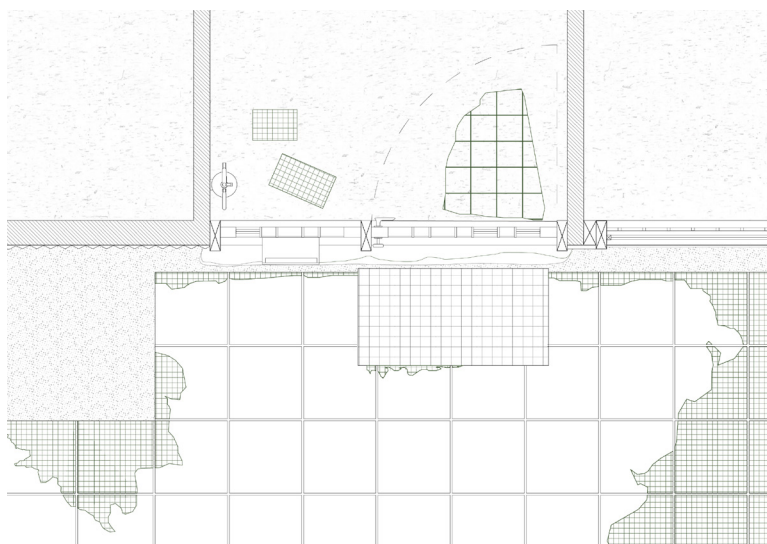
bygningens liv. I dag tegnes arkitektur derimod ofte med forestillingen om, at bygningens mest fuldendte tilstand indtræffer i det øjeblik, den står færdig snarere end efter fem, tyve eller halvtreds år senere. Projektet tager afsæt i en kritik af denne tænkning og undersøger, hvordan tid, brug og forandring kan indarbejdes som aktive parametre i arkitekturen. Som konkret eksempel arbejdes der med sportshallen som typologi, med udgangspunkt i en eksisterende badmintonhal på Frederiksberg. Mange sportshaller i Danmark deler en række fælles kendetegn. De rummer ofte markante og veludførte konstruktioner, der muliggør store, højloftede rum, men fremstår samtidig som bygninger, hvor facade og materialer er i dårlig stand. Badmintonhallen på Frederiksberg er ingen undtagelse. Den har en hvælvet konstruktion med et tydeligt arkitektonisk potentiale, men en facade præget af materialer, der ikke er valgt med henblik på aldring. Flere steder er huller i eternitpladerne lappet med varmebehandlet plast, og fugtskader, alger og misfarvninger

TIDEN SOM MATERIALE

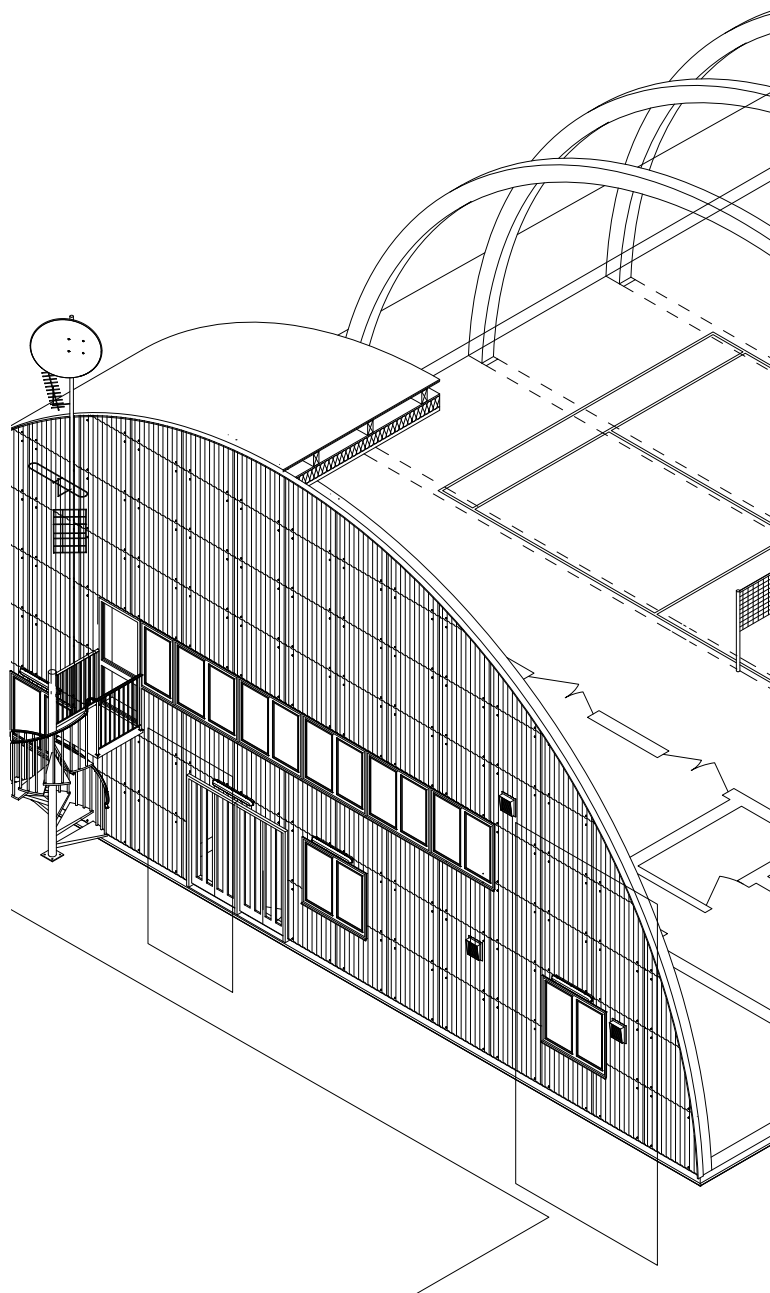
- Fra aflæsning til arkitektonisk system -

Detalje 01 / Opstaltutsnit

Detalje 02 / Planutsnit

Axonometrisk Forståelse

er særligt markante omkring vinduer, samlinger og andre steder, hvor vand naturligt ophobes og løber. Reparationerne fremstår lokale og reaktive snarere end indarbejdet som en del af et samlet arkitektonisk greb. Bygningen bærer dermed tydelige spor af både brug og klima.

Konflikten mellem arkitektur og tid findes ikke kun i billigt byggeri eller materialer af lav kvalitet. Selv i bygninger opført i ædle materialer, som Nationalbankens marmorbeklædte facade, er arkitekturen ofte organiseret til udskiftning frem for gradvis aldring. Sportshallen fremstår derfor ikke som et særtilfælde, men som et tydeligt og aflæseligt eksempel på en generel arkitektonisk logik.

Projektet foreslår i stedet at organisere facaden som et robust system, hvor materialer og overflader disponeres efter brugens intensitet og tidens påvirkning. Facaden opdeles i tre niveauer af robusthed baseret på graden af belastning: niveau 1, hvor bygningen udsættes for intensiv brug, niveau 2, hvor

påvirkningen primært er klimabetinget, og niveau 3, hvor belastningen er mere fragmenteret og uforudsigelig. Niveauerne fastlægges gennem en aflæsning af de spor, der allerede er synlige på facaden som følge af vind, vejr og brug. (Kortlægning af slid 01 og 02)

Soklen fremstår som facadens mest belastede zone. Den udsættes for intensiv brug, hvor cykler stilles op ad facaden, grus og snavs slynges op på overfladen, samtidig med at fugt fra terræn påvirker materialerne. Soklen behandles derfor som niveau 1. Her undersøges teglskaller som et robust materiale, der kan modstå gentagen belastning og samtidig ældes gradvist som en integreret del af facadeudtrykket.

Over døre, vinduer og andre steder, hvor fugt samler sig arbejdes der med niveau 2. Her undersøges et materiale, der kan patinere ved gentagen fugtpåvirkning frem for at forfalde. Aluminiumssinusplader anvendes som et let facademateriale, der relaterer sig til bygningens lette konstruktion og industri-

TIDEN SOM MATERIALE

- Overflader i bevægelse -

Side. 03

Facadeudsnit (eksisterende)

Facadeudsnit (ny robusthedsgrad)

Facadeudsnit: I forandring

Spor. 26

elle udtryk gennem sinusprofilen. Materialet har samtidig et højt genbrugspotentiale, og vil ved genanvendelse spare 95 % af energien i forhold til primær produktion. Over tid danner aluminium et oxidlag, som synliggør påvirkning fra klima og brug og dermed indgår aktivt i facadeudtrykket. For at opnå en facade, der patinerer smukt over tid, er det ikke tilstrækkeligt at arbejde med materialer alene. Mikroarkitekturen i facadens samlinger og overgange spiller en afgørende rolle. Det er her, vand, snavs og gentagen belastning koncentrerer, og hvor arkitekturen enten understøtter eller modarbejder en gradvis og kontrolleret aldring. Ved at tilføje et udhæng bliver vinduerne bedre beskyttet, men udhænget i sig selv er ikke tilstrækkeligt. I overgangen mellem facade og udhæng kan vand fortsat samle sig og påvirke de overliggende eternitplader. Derfor er overgangen mellem eternitpladerne og udhænget bearbejdet med en samling i aluminium, som kan optage den fugt, der samler sig over udhænget, og lede den væk fra facaden. På den måde undgås

fugtophobning på eternitpladerne, og detaljen bliver en aktiv del af facadens måde at ældes på.

Niveau 3 omfatter de områder af facaden, der er mindst belastet af både brug og klima. Her er ambitionen ikke øget robusthed, men at undgå unødige påvirkninger. I stedet for at placere installationer som elbokse, føringsveje og ledninger på facadens yderside, hvor de fragmenterer overfladen og skaber steder for fugtophobning, trækkes disse elementer væk fra facaden.

Ved at definere tre niveauer af robusthed forstås facaden som et organiseret system, der indgår aktivt i bygningens liv over tid. Facaden betragtes ikke blot som et beskyttende ydre, men som et lag, hvor brug, klima og forandring kan aflæses. Robusthed forstås her ikke som modstand mod tid, men som evnen til at rumme den. Materialers aldring, spor og reparationer bliver dermed ikke afvigelser fra et ideal, men integrerede kvaliteter, der giver bygningen karakter og kontinuitet.